

KNIHOVNY.CZ

**aneb dostupnost digitálního světa
kdykoli, odkudkoli a kdekoli**

Bohdana Stoklasová

koordinátorka projektu

stoklasova@knihovny.cz

stoklasovabohdana@gmail.com

Obsah

- **Návaznost Centrálního portálu českých knihoven na Koncepti rozvoje knihoven ČR**
- **Představení CPK**
- **Vztah CPK k dalším velkým projektům**
- **Co je hotovo**
- **Co plánujeme pro rok 2013**
- **??? Dotazy ???**

Návaznost CPK na Konceptci rozvoje knihoven ČR na léta 2011-2015

- **Realizace cíle 6: Vytvořit jednotné rozhraní systému knihoven s cílem zprostředkování všech nabízených služeb z každé knihovny**
- **Proč tento cíl:**
 - Knihovny nabízejí svým uživatelům řadu databází, obsah digitálních knihoven a dalších informačních zdrojů.
 - Tyto služby jsou značně roztržštěné, v některých případech i málo uživatelsky přívětivé.
 - Běžný uživatel mnohdy není schopen využít informační potenciál, kterým knihovny disponují.
 - Existují velké rozdíly v pohotovosti klasických knihovnických služeb a služeb poskytovaných v digitálním prostředí.
 - Nejsou stanovena jasně definovaná pravidla pro jejich využití.
- **!!! CPK má rozhodující význam pro naplnění hlavní vize celé Koncepce !!!**

Představení CPK

- Centrální portál českých knihoven KNIHOVNY.CZ (CPK) umožní klientům **získat požadované dokumenty v tradiční tištěné nebo digitální formě a pohotové a komplexní informace kdykoli, odkudkoli a kdekoli.**
- CPK zajistí jednotný přístup do systému českých knihoven, kdy **každá knihovna bude působit jako rozhraní do celého systému a každý knihovník bude schopen poskytnout komplexní službu.**
- **Zprovoznění do roku 2015.**
- **Nutnost společného překonávání překážek** technologických, finančních i lidských (sdílení informačních i finančních zdrojů, sdílení identit atd.)

Hlavní cíl

Vytvořit silný centrální portál poskytující kvalitní, pohotové služby, které umožní klientům získat požadovaný dokument v tradiční tištěné nebo digitální formě nebo informaci **kdykoli, odkudkoli a kdekoli.**

Dílčí cíle

- Vytvořit **silný portál** jako základní stavební kámen pro zajištění přístupu do celého systému knihoven.
- Vytvořit systém **sdílení uživatelských identit**.
- Využít dostupné systémy **on-line plateb** pro poskytované knihovnické služby.
- Zajistit **koordinovaný přístup** knihoven a jejich prostřednictvím uživatelů **k informačním zdrojům** nabízeným systémem knihoven.
- **Optimalizovat systém meziknihovních výpůjčních služeb** a dodávání dokumentů s důrazem na rychlost, pohotovost, spolehlivost a efektivní využití informačních zdrojů.
- Vytvořit podmínky k tomu, aby **každá knihovna** působila **jako rozhraní pro vstup do celého systému knihoven** a **každý knihovník** byl **schopen poskytnout komplexní službu**.

Předpokládaný stav v roce 2015

- **Centrální portál** jako základní stavební kámen pro zajištění přístupu do celého systému knihoven bude v pilotním provozu a bude na něj napojena část českých knihoven.
- **Knihovní systémy** – stále bude existovat heterogenní prostředí, proběhne redukce počtu systémů, otevřenost bude podmínkou.
- **Sdílení informačních zdrojů** - mezi některými knihovnami bude docházet k plánování a dohodám, jinde budou institucionální a resortní zájmy ještě převažovat nad zájmem celku (a uživatelů). Autorská práva budou částečně ošetřena a vypořádána prostřednictvím kolektivních správců, uživatelé budou mít k části zdrojů přístup z domova (k některým za přijatelný poplatek), ke zbytku ve své nejbližší knihovně.
- **Sdílení identit** bude probíhat v knihovnách napojených na CPK. Bude nutné řešit provozní problémy plynoucí ze sdílení identit a rozšíření MVS a DDS – především v rovině osobních údajů a potenciálního zvýšení ztrát dokumentů.
- **Online platby** budou běžné.
- **Úroveň MVS a DDS bude průměrná**, s ohledem na zvýšené ztráty bude až do nalezení ochranných mechanismů stagnovat. Existující systémy dodávání dokumentů se budou postupně začleňovat pod jeden systém, rozšíří se skupina knihoven zapojených do dodávání dokumentů, budou probíhat jednání o úpravě autorských poplatků pro elektronické dodávání dokumentů.
- **Bude formálně ustanoveno sdružení knihoven umožňující sdílení finančních prostředků v zájmu jejich efektivnějšího využití.** Do sdružení bude zapojena pouze část knihoven.

KNIHOVNA 1

Finance

Identity (uživatelé)

Zdroje

KNIHOVNA 2

Finance

Identity (uživatelé)

Zdroje

KNIHOVNA 3

Finance

Identity (uživatelé)

Zdroje

KNIHOVNA X

Finance

Identity (uživatelé)

Zdroje

Cílový stav v roce 2020

- **Centrální portál** jako základní stavební kámen pro zajištění přístupu do celého systému knihoven bude v plném provozu a budou ho využívat všechny české knihovny.
- **Knihovní systémy** - české knihovny budou využívat jednotné prostředí, jehož jádrem bude společný knihovní systém propojený s návaznými produkty a provozovaný v režimu SaaS a využívaný převážnou většinou knihoven (případně doplněný několika otevřenými systémy). Celé prostředí bude plně integrované s CPK.
- **Sdílení zdrojů** - koordinace přístupu k elektronickým zdrojům již bude vyřešena, autorská práva budou z větší části ošetřena a vypořádána, uživatelé budou mít k většině elektronických zdrojů přístup z domova (k některým za přijatelný poplatek), ke zbytku ve své nejbližší knihovně.
- **Sdílení identit** bude běžnou záležitostí jako podmnožina širšího sdílení identit pro různé typy služeb v národním i mezinárodním kontextu.
- **Online platby** budou běžné.
- **Úroveň MVS a služby dodávání dokumentů** bude vysoká, s ohledem na vysoké procento dokumentů existujících v elektronické podobě bude klasická MVS ztrácet na významu. V ČR bude fungovat jeden systém pro dodávání dokumentů, do něhož bude zapojena většina knihoven, vzhledem ke změně autorských poplatků opět stoupne i počet kopií dodávaných elektronicky
- **Bude formálně ustanoveno a stabilizováno sdružení knihoven umožňující sdílení finančních prostředků v zájmu jejich efektivnějšího využití. Do sdružení budou zapojeny formou plného nebo přidruženého členství všechny české knihovny.**

KNIHOVNA 1

Finance

Identity (uživatelé)

Zdroje

KNIHOVNA 2

Finance

Identity (uživatelé)

Zdroje

KNIHOVNA 3

Finance

Identity (uživatelé)

Zdroje

KNIHOVNA X

Finance

Identity (uživatelé)

Zdroje

Přínos projektu

- **Zvýšení kvality i kvantity služeb českých knihoven**
- Dnes v ČR > 6000 knihoven poskytujících veřejné služby – nevyrovnaná úroveň
- Kvalitní a komplexní služby – především největší knihovny ve velkých městech
- Malé knihovny – velmi omezené spektrum služeb
- **Prostřednictvím CPK budou mít i obyvatelé menších obcí možnost „dosáhnout“ na řadu služeb nabízených dnes pouze ve vzdálených knihovnách přímo z místa bydliště (=odkudkoli, kdekoli)**
- Těsnější spolupráce a důsledné sdílení informačních, finančních i lidských zdrojů **rozšíří spektrum a prohloubí kvalitu služeb i ve velkých knihovnách**

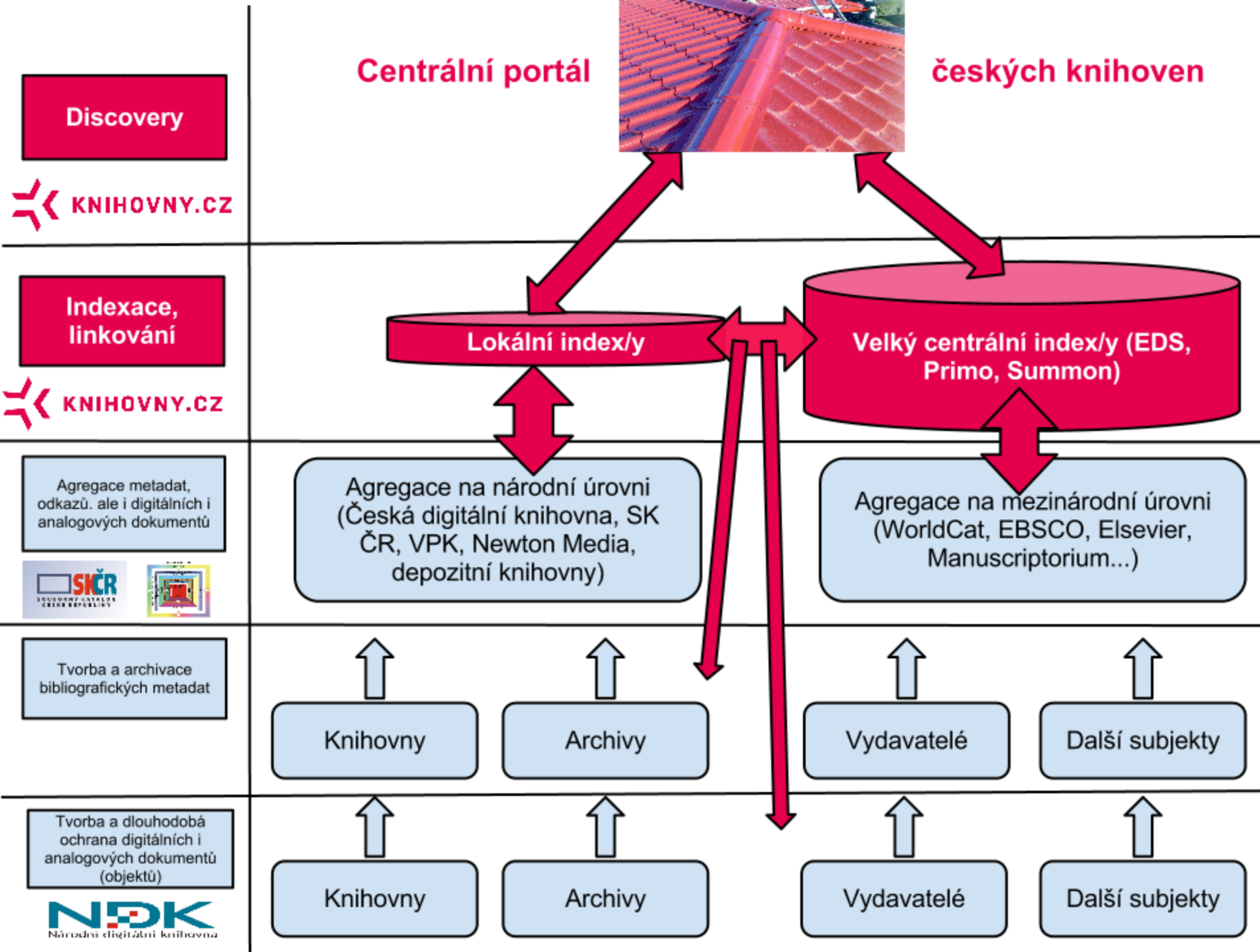
Co to bude znamenat konkrétně?

- **Snadné nalezení informací** (klienti i pracovníci knihoven) - budou pro ně soustředěny na jednom místě
- **Jednotné uživatelské rozhraní** (s možností lokálních nebo individuálních úprav a nastavení)
- **Snadné online platby**
- **Jediné přihlášení** kdekoli otevře široké spektrum služeb
- **Dodání tištěných dokumentů do knihovny v místě bydliště (domů?)**
- **Dostupnost volných digitálních a licencovaných dokumentů s možností vzdáleného přístupu z domova** (sdílení identit rozšíří nabídku licencovaných zdrojů)
- **Dostupnost autorsky chráněných digitálních dokumentů v knihovně v místě bydliště**

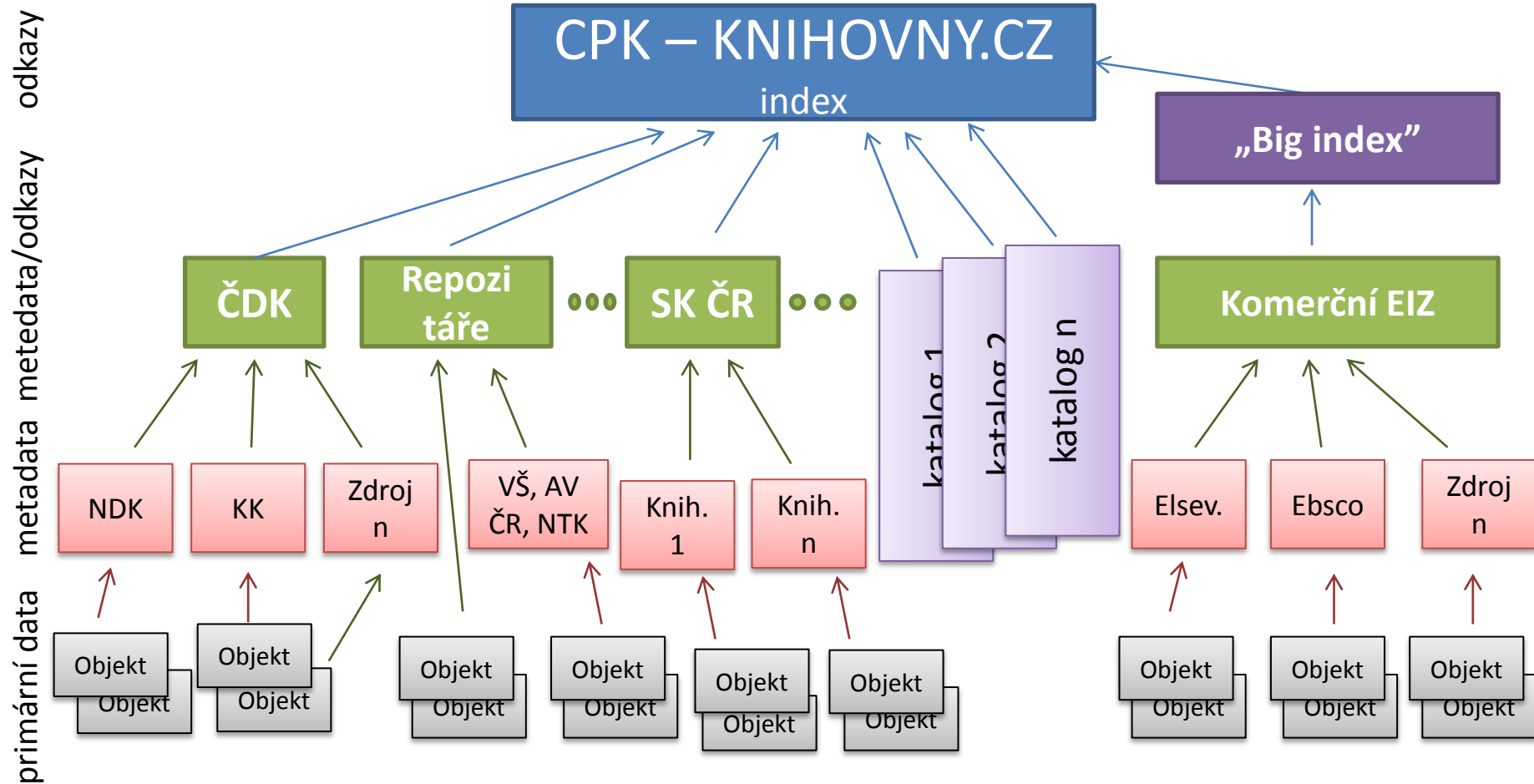
Vztah CPK k dalším velkým projektům

Sledované okruhy:

- **Procesy a funkce**
- **Dominantní procesy a funkce**
- **Vazby**
- **Vzájemné doplňování, návaznosti**

CPK – umístění a tok dat do indexu

Současná realita

- Projekty CPK, ČDK, SK ČR a NDK se navzájem nedublují, ale vhodně doplňují
- CPK umožňuje přístup ke všemu z jednoho místa (**odkudkoli, kdykoli, kdekoli**), vytváří střechu nad zdroji domácími i zahraničními
- Vzhledem k tomu, že CPK zastřešuje velké množství domácích i zahraničních zdrojů, je ideální „sáhnout si“ na data někam, kde již jsou agregována (v ideálním případě deduplikována) – silné šipky
- K ideálnímu stavu je dnes daleko, proto je třeba sklízet (čistit, porovnávat a vyhodnocovat) i jednotlivé zdroje

Cíle CPK pro rok 2012

1. Zpracování a zveřejnění Projektového záměru _verze 0. Součástí projektového záměru bude i funkční specifikace centrálního portálu, specifikace cílového stavu včetně výhledu do roku 2015, 2020
2. Vytvoření a zprovoznění informačního portálu projektu
3. Příprava a zveřejnění žádosti o informace (Request for Information – RFI) pro potencionální dodavatele řešení pro centrální portál
4. Vyhodnocení odpovědí na RFI
5. Příprava a zveřejnění vzorků pro testování funkčnosti nabízených řešení na datech určených pro integraci v rámci centrálního portálu (Proof of Concept – POC)
6. Vyhodnocení POC

Harmonogram CPK pro rok 2012

B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
Název projektu/úkolů	Začátek	Konec	01.01.12	01.04.12	03.05.12	31.07.12	15.08.12	10.09.12	04.11.12	29.11.12	20.12.12
Etapu 2012											
Příprava projektu, harmonogram	02.01.12	01.04.12									
Příprava Projektového záměru v. 0 a funkční specifikace	03.05.12	31.07.12									
Příprava a spuštění infoportálu	03.05.12	15.08.12									
Příprava a zveřejnění RFI a vzorků dat	03.05.12	10.09.12									
Příprava a doručení odpovědí na RFI	10.09.12	04.11.12									
Příprava a zveřejnění výsledků zpracování dat	10.09.12	29.11.12									
Vyhodnocení RFI - porovnání tabulek	05.11.12	29.11.12									
Vyhodnocení výsledků RFI a vzorků v týmu	01.12.12	20.12.12									

Cíl 1

Specifikace cíle:

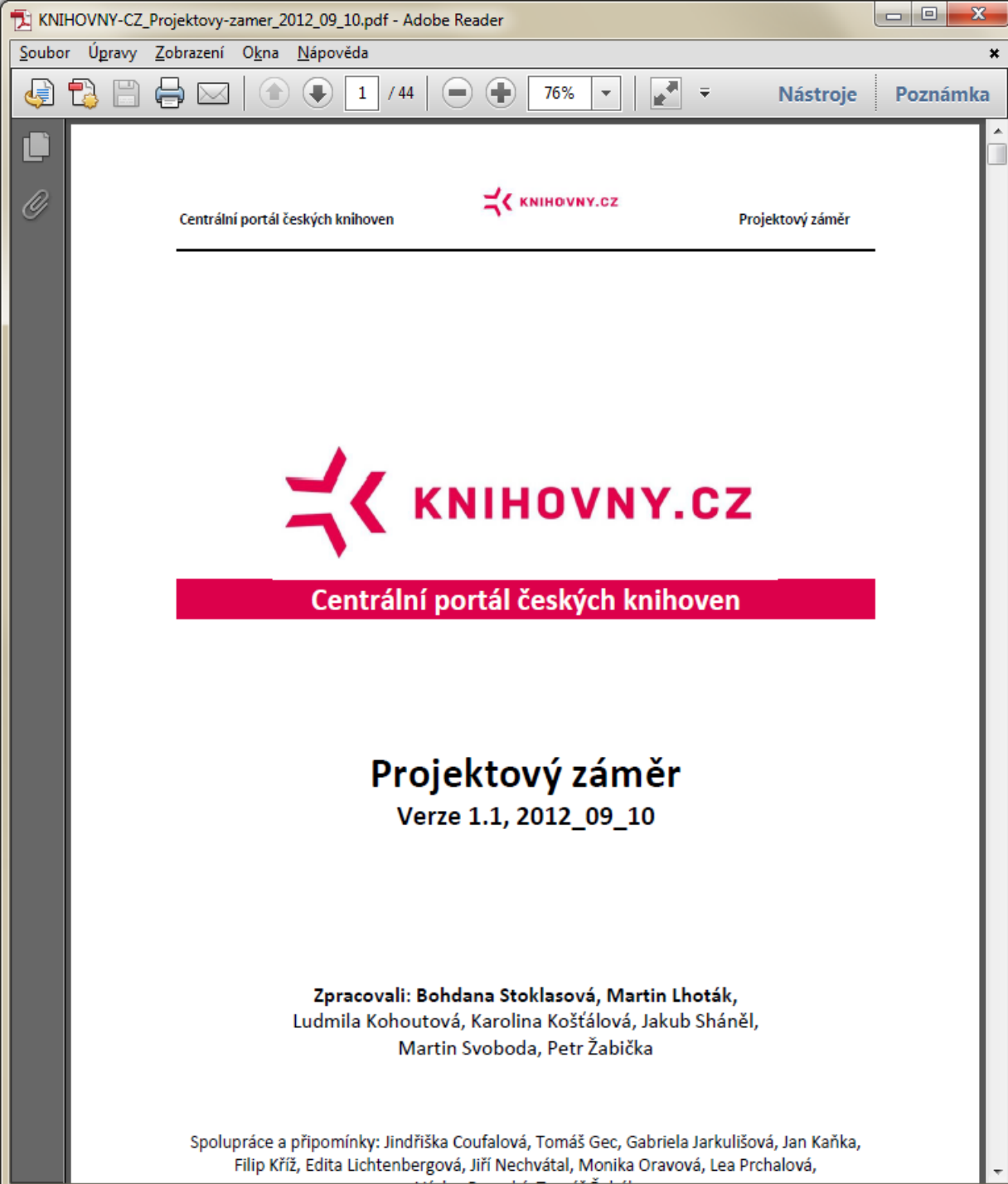
Zpracování a zveřejnění Projektového záměru _verze 0. Součástí projektového záměru bude i funkční specifikace centrálního portálu, specifikace cílového stavu včetně výhledu do roku 2015, 2020

Stav: Hotovo

Dostupnost výsledku:

http://www.knihovny.cz/wp-content/uploads/2012/09/KNIHOVNY-CZ_Projektovy-zamer_2012_09_10.pdf

Ukázka

Cíl 2

Specifikace cíle:

Vytvoření a zprovoznění informačního portálu projektu

Stav: Hotovo

Dostupnost výsledku:

www.knihovny.cz

Ukázka

[Pro uživatele](#)
[Pro knihovny](#)
[Pro dodavatele](#)
[Pro pracovní skupinu](#)
[Úvodní stránka](#)
[O projektu](#)
[Projektový záměr](#)
[Harmonogram projektu](#)
[RFI](#)
[FAQ](#)
[Knihovny.cz - archiv](#)
[Kontakt](#)

Centrální portál českých knihoven

Připravovaný Centrální portál českých knihoven vám umožní získat požadované dokumenty v tradiční tištěné nebo digitální formě a pohodově a komplexní informace kdykoli, odkudkoli a kdekoli.

[Více o projektu](#)

Vize knihoven v roce 2020

Klient říká:

V krásné, přívětivé a pohodlné knihovně rychle obslužen příjemným, kvalifikovaným, očividně spokojeným a motivovaným personálem nebo z pohodlí domova bez ohledu na národnost či handicap, v kteroukoliv denní či noční dobu získám požadovanou službu.

Aktuality

5.11.2012

RFI

V rubrice RFI jsou zveřejněny všechny veřejné podklady pro RFI (Request for Information). Děkujeme všem... [více](#)

[Více aktualit...](#)

Časový plán

Rok 2012

10. září: spuštění infoportálu projektu CPK, zveřejnění Projektového záměru

11. září: prezentace projektu na konferenci Knihovny současnosti (Pardubice), zveřejnění a vyhlášení RFI včetně přípravy vzorků dat CPK pro testování

17. října: prezentace projektu CPK pro ředitele krajských knihoven (Kladno)

21. listopadu: prezentace projektu CPK pro členy Ústřední knihovnické rady (Kutná Hora)

28. listopadu: prezentace projektu CPK na konferenci Archivy, knihovny, muzea v digitálním světě (Praha)

31. prosince: vyhodnocení RFI a způsobu zpracování vzorových dat CPK

Cíl 3

Specifikace cíle:

Příprava a zveřejnění žádosti o informace (Request for Information – RFI) pro potencionální dodavatele řešení pro centrální portál

Stav: Hotovo

Dostupnost výsledku:

<http://www.knihovny.cz/rfi>

Ukázka

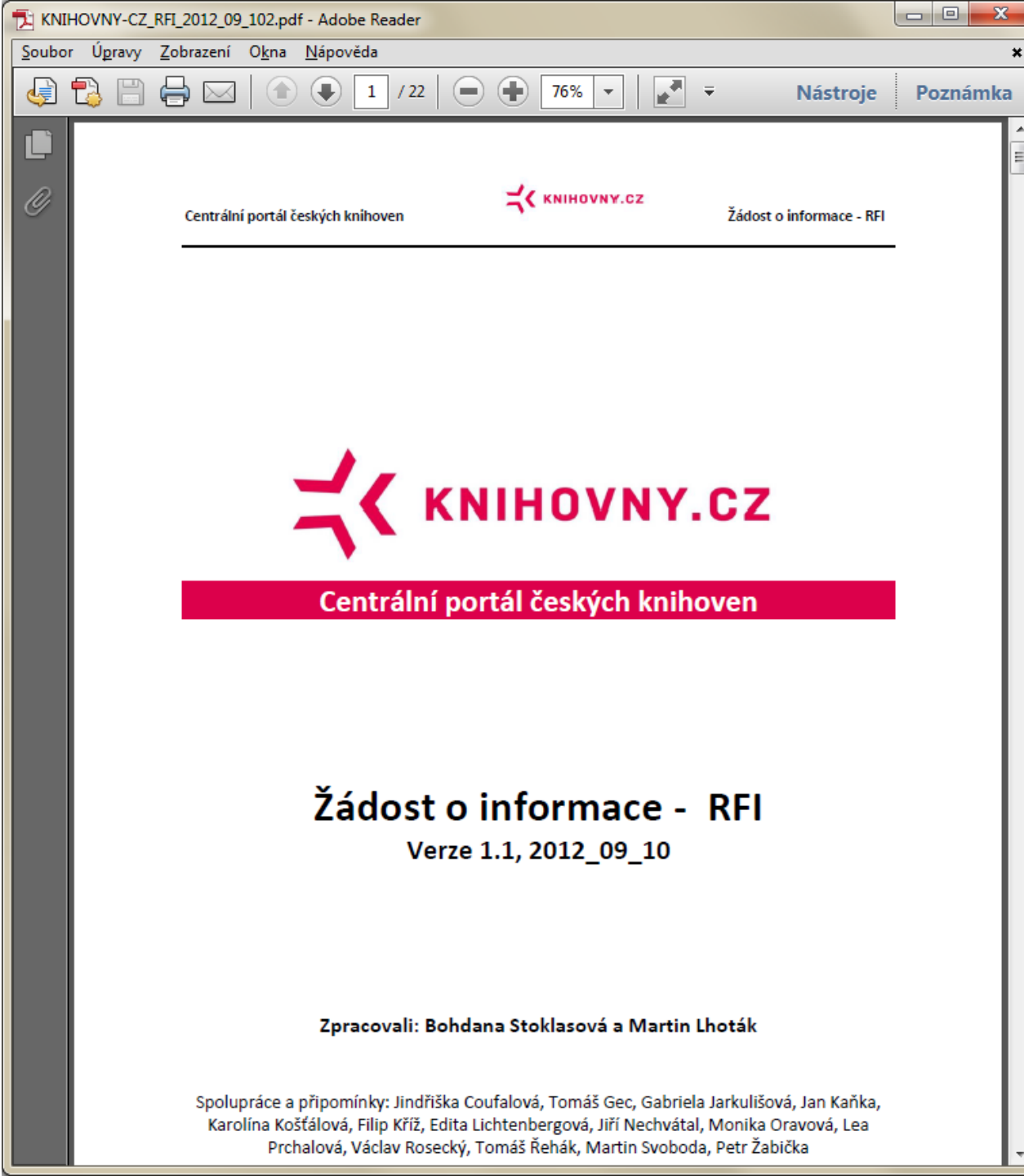
Úvodní stránka	»
O projektu	»
Projektový záměr	»
Harmonogram projektu	»
RFI	<
Informativní materiály	»
Formuláře ke stažení	»
Dotazy a odpovědi	»

Formuláře ke stažení

[Informace požadované od dodavatele](#)

[Specifikace požadavků na centrální portál](#)

[Prohlášení dodavatele](#)

Motto: "Cokoli české knihovny vloží do svých systémů, je v centrálním portálu zpřístupněno prostřednictvím indexu a je automaticky aktualizováno"

!!!Specifikace požadavků je přílohou k RFI. Pokud nám chcete o sobě sdělit další informace, na které není v těchto tabulkách prostor, uveďte je v oddíle 2.10 RFI : Další informace a dokumenty a nezasahujte do číslování ani struktury těchto tabulek. Položky zvýrazněné tučným písmem jsou mandatorní!!!

Číslo	Název	Specifikace	Odpověď A/N	Vysvětlení/popis
	ZÁKLADNÍ PŘEDPOKLADY			
1	Základní parametry			
1.1	Spolupráce s poskytovateli licencovaných EIZ	Průběžná aktualizace dat z EIZ na základě smluv uzavřených s poskytovateli těchto EIZ (v centrálním indexu).		

1.2	Centrální index	Zpřístupňování dat z různých zdrojů (knihovní systémy, portály, EIZ, digitální knihovny atd.) prostřednictvím jednoho centrálního indexu (CI)/soustavy indexů tvořících navenek jeden celek. Uživatel má vše dostupné (s respektováním licenčních a autorskoprávních podmínek) odkudkoli a hned (viz Projektový záměr, Příloha 2, minimálně 80% uvedených zdrojů)		
1.3	Integrace dalších zdrojů	Schopnost zapojení volných a dalších specifických lokálních zdrojů do CI (viz Projektový záměr, Příloha 2)		
1.4	Rozšiřitelnost systému	Schopnost zpracovat a zpřístupnit velké objemy dat (kvantifikace v reálném čase přes zatížení stránek, využívání souběžných databází, maintenance time-out)		
1.5	Standardizace	Dodržování standardů pro komunikaci, zpracování a zpřístupnění dat atd. (minimálně MARC21, Dublin Core, ESE, TEI, MODS, METS)		

Cíl 4

Specifikace cíle:

Vyhodnocení odpovědí na RFI

Stav: Hotovo

Dostupnost výsledku:

<http://www.knihovny.cz/pro-pracovni-skupinu>

!!! Pouze na heslo pro členy řešitelského týmu!!!

Ukázka

Formální porovnání dodaných podkladů

DODAVATEL	AIP	EBSCO	MULTIDATA	MZK	INCAD
Spolupráce s	<u>Serials Solutions</u>		Ex Libris		
Použité systémy	<u>Serials Solutions®</u> <u>Summon</u> , <u>Serials Solutions®</u> 360 Link	<u>EBSCO Discovery Service</u> , <u>EBSCO AtoZ</u> , <u>LinkSource</u>	<u>Discovery</u> systém Primo, Index Primo Central, bX, SFX	<u>VuFind</u>	<u>Apache SOLR</u> a <u>VuFind</u>
Charakter podkladů	Kompletní odpověď podle požadavků <u>RFI</u>	Kompletní odpověď podle požadavků <u>RFI</u>	Kompletní odpověď podle požadavků <u>RFI</u>	Pouze vyplněná tabulka Specifikace požadavků	Pouze deklarace zájmu o spolupráci

Cíl 5

Specifikace cíle:

Příprava a zveřejnění vzorků pro testování funkčnosti nabízených řešení na datech určených pro integraci v rámci centrálního portálu (Proof of Concept – POC)

Stav: Hotovo

Dostupnost výsledku:

FTP KNAV

!!! Pouze na vyžádání pro dodavatele !!!

Cíl 5

Zpřístupněná data:

ANL - Národní báze analytického popisu článků

SKC - Souborný katalog ČR (používá MARC21 a MARCXML)

ANL_AVCR - Knihovna AV ČR pro popis článků používá XML formát MODS

ANL_digit - popis digitalizovaných článků (používá XML formát MODS kombinovaný s webovou službou pro získání plného textu k indexování)

ASEP - bibliografie a repozitář vědeckých článků AV ČR (používá XML formát, který vychází z UNIMARCu)

K4_AVCR - Kramerius AV ČR – časopisy AV ČR bez článkového popisu ve formátu METS

NM - NEWTON Media (používá pro popis článků vlastní XML formát)

NUŠL - Národní úložiště šedé literatury v NTK (používá XML formát, který vychází z MARC21)

Cíl 6

Specifikace cíle:

Vyhodnocení POC

Stav:

- **Nezahájeno, výsledky práce s daty CPK dodají dodavatelé do 29.11.2012.**
- **Po dodávce dat proběhnou v prosinci ukázky pro členy řešitelského týmu, pak proběhne hodnocení v rámci stávajícího týmu.**
- **Podrobnější hodnocení RFI i POC bude pokračovat v roce 2013 po jmenování pracovní skupiny pro CP.**

Poznátky z RFI (které lze zveřejnit)

- Potenciální dodavatelé řešení pro CPK mají o projekt zájem, všichni známí potenciální dodavatelé komerčních řešení na našem trhu (AiP + Serials Solutions, MultiData + ExLibris, EBSCO) dodali kompletní odpověď na mandatorní požadavky v sekci Informace dodavatele RFI
!!!DĚKUJEME!!!
- Připravenost dodat a předvést výsledek práce se specifickými daty CPK deklarovali prozatím dva dodavatelé, kromě předání výsledků zpracování proběhne prezentace dodavatelů pro projektový tým. Vzorky dat si vyzvedli všichni.
- Odpovědi připravené „mimo soutěž“ v MZK pro VuFind signalizují, že varianta řešení založená na open source může být konkurenceschopná, je však nutné zastřešení dodavatelem, který poskytne pro rozsáhlý národní projekt zázemí a záruky (zdaleka nejde jen o funkční technické řešení, ale o velký tým lidí pracujících v zákulisí, nástroje pro jeho efektivní práci a jeho řízení).
- V kapitole *Upozornění na nedostatky RFI a rizika projektu CPK* jsme získali velmi cenné informace, které využijeme v rámci RFP.

Cíle CPK pro rok 2013

- 1. Vytvoření pracovních skupin zaměřených na realizaci jednotlivých cílů projektu**
- 2. Podrobné vyhodnocení RFI a zpracování vzorků pracovní skupinou pro CP**
- 3. Návrh organizačního a finančního zajištění projektu s ohledem na dlouhodobou udržitelnost**
- 4. Příprava, realizace a vyhodnocení výsledků průzkumu uživatelských potřeb a očekávání**
- 5. Příprava, realizace a vyhodnocení výsledků průzkumu potřeb a očekávání knihoven**
- 6. Příprava Projektového záměru verze 2**
- 7. Příprava a vyhlášení RFP včetně přípravy vzorků CPK pro testování**
- 8. Vyhodnocení RFP včetně výsledků testů**
- 9. Příprava základu zadávací dokumentace pro výběrové řízení**
- 10. Provoz a rozvoj informačního portálu**
- 11. Prezentace projektu CPK na konferencích a seminářích i pro skupiny knihoven či jednotlivé knihovny**

Harmonogram CPK pro rok 2013

Název projektu/úkolů	Začátek	Konec	01.01.13	28.03.13	31.05.13	28.06.13	01.07.13	27.09.13	27.11.13	20.12.13
Etapu 2013										
Vytvoření pracovních skupin zaměřených na realizaci jednotlivých cílů projektu	02.01.13	28.03.13								
Podrobné vyhodnocení RFI a výsledků zpracování dat - etapa II	02.01.13	28.03.13								
Návrh organizačního a finančního zajištění projektu s ohledem na dlouhodobou udržitelnost	02.01.13	31.05.13								
Příprava, realizace a vyhodnocení průzkumu potřeb a očekávání uživatelů	29.03.13	31.05.13								
Příprava, realizace a vyhodnocení průzkumu potřeb a očekávání knihoven	29.03.13	31.05.13								
Příprava Projektového záměru v. 2	29.03.13	28.06.13								
Příprava a vyhlášení RFP včetně přípravy vzorků dat CPK pro testování	29.03.13	28.06.13								
Příprava a doručení odpovědí na RFP včetně dodání zpracovaných vzorků dat CPK	01.07.13	27.09.13								
Vyhodnocení RFP včetně výsledků testů	28.09.13	27.11.13								
Příprava základu zadávací dokumentace pro výběrové řízení - etapa I	28.11.13	20.12.13								

Další informace: www.knihovny.cz

??? Dotazy ???